

Gimnazija Bežigrad
Peričeva 4
1000 Ljubljana

7. vaja

Primorska

Opis poti

V soboto 20.3.2004 smo se z avtobusne postaje pred našo šolo odpravili na ekskurzijo na Primorsko. Po čakanju zamudnikov smo se nekaj minut po osmi uri končno podali na pot proti Primorski.

Peljali smo se po takoimenovani "stari cesti", cesti ki je bila pred izgradnjo avtoceste edina povezava Ljubljane s primorsko. Prvi kraj, skozi katerega smo se peljali, ko smo zapustili Ljubljano je bila Brezovica, nato smo se peljali še čez kraja Log in Drenov Grič in prispeli smo na Vrhniko. Na poti proti Vrhniki smo se peljali po severnem obrobju Ljubljanskega barja. Na Vrhniki se je rodil naš znameniti pesnik Ivan Cankar, Vrhnika pa je znana še po izviru reke sedmerih imen, Ljubljanice, saj se tu nahaja njen izvir imenovan Močilnik.

Pot nas je vodila naprej proti Logatcu. Preden smo prišli v Logatec smo se peljali še po dobro poznanem Napoleonovem drevoredu lip, ki je ena izmed največjih znamenitosti Logatca. Drevored vedno bolj propada, saj se najbolj zaradi posipavanja cest z soljo pozimi uničuje zemljo v okolici ceste in tako propadajo drevesa. V Logatcu si lahko ogledamo še ponorno jamo, v katero ponikne reka Logaščica in je ena izmed najbolj izrazitih kraških ponorov.

Nato smo se odpravili proti Postojni. Pot nas je vodila po najizrazitejšem kraškem polju, po Planinskem polju. Polje je veliko 11 kvadratnih kilometrov in po njem teče reka Unica. Polje ni bilo poplavljeno, saj v zadnjem času ni bilo obilnih padavin. Na južnem delu polja je izvir Unice, ki je nekaj posebnega, saj reka Unica izvira iz Planinske jame, v kateri se združita reki Rak in Pivka. Jama je turistična in si jo lahko ogledamo, ni pa elektrificirana oziroma je brez osvetlitve, zato za ogled potrebujemo žepne svetilke.

Prispeli smo v Postojno, kjer smo imeli na bencinski črpalki krajši postanek. Postojna je največje in najpomembnejše mesto v tem delu Slovenije. Leži v Postojnskih vratih, skozi katere poteka pomembna in edina prometna povezava od Ljubljane proti primorju, saj se tu svet spusti na nadmorsko višino okoli 500 metrov.

Nato se nismo odpravili proti Razdrtem, pomembni prometni točki na cesti od Ljubljane proti Primorski, ampak smo zavili proti Pivki. Pot smo nadeljevali proti dolini reke Reke ali Notranjske reke. Peljali smo se mimo Škocjana in znamenitih svetovno znanih Škocjanskih jam, ki lahko resno konkurirajo največji slovenski jami, Postojnski jami. Vendar pa si jih nismo ogledali, ampak smo nadeljevali pot proti Kozini.

Približevali smo se Črnemu Kalu in nestrpno čakali, da se nam je odprl pogled na Slovensko obalo in mesto Koper ter najpomembnejšo slovensko пристanišče, Luko Koper. Po ovinkasti in strmi cesti skozi Črni Kal smo se spustili v dolino. Lahko smo opazovali še viadukt Črni kal, katerega še gradijo. Viadukt Črni kal je največji cestni objekt v Sloveniji, saj je dolg kar 1065 metrov, najvišji stebri pa merijo 90 metrov. Ko bo končan bo Koper in vsa slovenska obala z avtocesto povezana z notranjostjo države in tako se nam

ne bo več potrebno poleti voziti na morje skozi Črni Kal in izgubljati časa v dolgih kolonah razgrete pločevine.

Nato smo zavili proti Slovensko Hrvaški meji, in nato še enkrat proti vasici Hrastovlje, kjer smo imeli ponovno nekoliko daljši postanek in edinokrat smo si lahko ogledali neko izredno zanimivo kulturno znamenitorst. Naš cilj je bila Hrastoveljska cerkev. To je romanska cerkvica iz začetka 12. stoletja z obzidjem. V času turških vpadov, so se vaščani zatekli za obzidje in tako jim je nudila zaščito. Cerkev je nekaj posebnega zaradi ogromnega števila fresk. Najbolj znana med njimi je prav gotovo freska Mrtvaški ples. Cerkev smo si lahko ogledali od znotraj in nekateri smo si jo. Ob avdio posnetku smo lahko spoznali pomen vsake od mnogih fresk v cerkvi. Ob vožnji skozi vas Hrastovlje smo lahko opazovali odlična šoferja avtobusov, kako sta vozila velik avtobus po ozki cesti skozi vas. Velikokrat je bilo med avtobusom in hišo ob cesti le nekaj centimetrov, vendar se je vse isrečno izteklo.

Hrastoveljska cerkev

Freska Mrtvaški ples

Odpravili smo se proti našim največjim solinam, Sečoveljskim solinam. Peljali smo se skozi Koper, ob morju do Izole in naprej čez Portorož in Lucijo. Na desni smo lahko videli naše tretje največje mednarodno letališče Portorož. Prečkali smo samo Slovensko mejno postojanko in pred Hrvaško zavili desno na makadamsko cesto, ki vodi do solinarskega muzeja. Muzeja si nismo ogledali, ampak smo pred njim poslušali referat o Sečoveljskih solinah ter se nato odpeljali nazaj v Portorož. Imeli smo tudi možnost videti hišo slavnega slovenca Joška Jorasa, ki stoji na območju, kjer meja še ni jasno določena.

V Portorožu smo imeli eno uro prosto in to uro smo izkoristili za sladkanje v tamkajšni slaščičarni Mignon. Nato smo se s polurnim zaostankom končno odpravili proti Ljubljani. Morali smo počakati nekatere, ki so se zgubili in niso našli poti do avtobusov.

Nato smo se odpravili proti Ljubljani. Peljali smo se po avtocesti, tako da smo kar hitro prišli do Ljubljane. Avtobus nas je odložil tam, kjer nas je pobral, torej pred našo gimnazijo in utrujeni od vožnje in poslušanja mnogih referatov smo se odpravili domov.

Seminarska naloga:
Planinsko polje
(naravnogeografske značilnosti s poudarkom na
vodnih značilnostih)

Planinsko polje je eno izmed najbolj tipičnih kraških polj. Površina polja znaša 11 kvadratnih kilometrov. Polje je dolgo 6 kilometrov ter široko 3,5 kilometra. Poseljen je le rob tega kraškega polja, ki je na višji nadmorski višini kot dno polja in ob poplavah ni pod vodno gladino. Dve večji naselji na Planinskem polju sta Planina in Laze.

Večino obrobja in dna polja gradijo nepropustni dolomiti, zaradi katerih tečejo kraške vode po površju, ponovno pa poniknejo v propustne apnenice na severni strani polja. Kotlina je napolnjena z jezerskimi naplavinami. Dno Planinskega polja ima povprečno nadmorsko višino 447 metrov. Na zahodu ga obdaja Planinska gora, na jugu Mrzli grič in Stari grad, na severozahodu nizko gričevje, proti Logatcu na severni strani pa polje zapira Lanski vrh. Posebej izraziti so južni, zahodni in severozahodni rob polja z izviri, ter vzhodni in severovzhodni rob s kopico ponorov.

Polje bogatijo številni kraški pojavi, to so ponori, požiralniki in ponorne jame. Posebnosti Planinskega polja pa so zamreženi požiralniki katavaroni ali Putickove štirne. Planinsko polje pa je tudi pomembno območje naravnih travnišč z redkimi in izjemnimi rastlinskimi vrstami. V Evropi je to najbolj severozahodno nahajališče redke in ogrožene vrste travniške morske čebulice, njeno latinsko ime je *Scilla Litardierei*.

Po Planinskem polju teče reka Unica, ki se vije po polju v dolžini 18 km. Znotraj jamskega sistema Postojnske jame s katerim je povezana tudi Planinska jama, se združita reki Pivka s postojnske strani in Rak s cerkniške strani v Planinski jami in prideta na plano iz nje kot reka Unica. Planinska jama leži na skrajnem južnem delu Planinskega polja. Unici se kmalu po prihodu iz Planinske jame pridruži njen desni pritok Malenščica, ki izvira v Malnih. Njen drugi pritok pa je še hudourniška Škratovka. Večina vode s Planinskega polje priteče po skoraj 10 km dolgem podzemnem toku na plano kot eden izmed izvirov Ljubljane.

Reka Unica nima veliko površinskih pritokov, samo 2, in zato vodo dobiva samo iz pravih kraških izvirov. Planinsko polje je prva večja sovođenj v kraškem porečju Ljubljane, saj se tu zbira kar tri četrtine voda celotnega porečja.

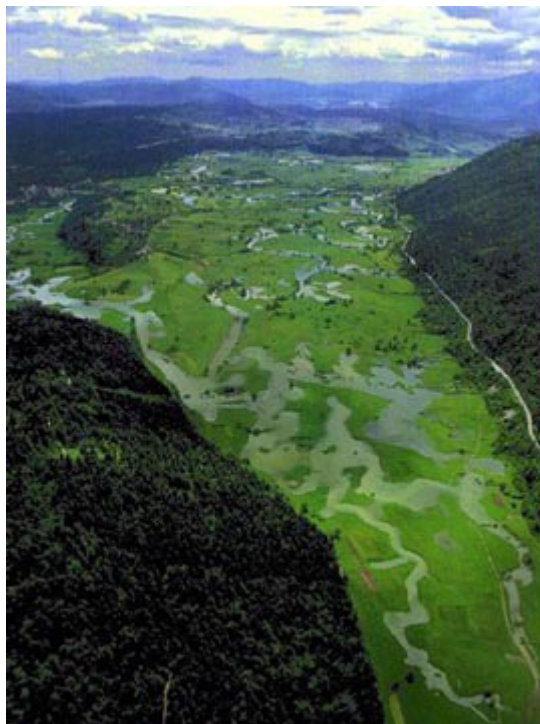
Po obilnejšem deževju Unica poplavi celotno polje. Planinsko polje tako za nekaj časa postane jezero. Ko pretok Unice pri gradu Haasberg preseže 60 kubičnih metrov na sekundo, ponori ne morejo več požirati vse vode. Unica prestopi bregove in se razlije po polju. Poplave se pojavljajo večkrat na leto, pogostejše so v pozni jeseni in zgodnji pomladi, trajajo pa od nekaj dni do nekaj mesecev.

Najvišja voda sega 10 m nad nivo polja in tedaj 40 milijonov kubičnih metrov vode zalije 10 kvadratnih kilometrov površine, kar je več kot 9/10 celotne površine Planinskega polja.

Narasla Unica

Reka Unica privablja s svojim ribjim bogastvom številne ribiče z vsega sveta. V njej najdemo veliko vrst različnih rib: potočne postrvi, lipane, ščuke, menke, linje, klene in rdečeperke in druge. Unške trofejne postrvi spadajo med najlepše v Sloveniji. Ribarjenje je dovoljeno od maja do novembra. Pozimi, ko Unica prestopi bregove, se polje spremeni v jezero, in v hladni zimi omogoča tudi drsanje.

Planinsko polje z zraka

Povzetek ekskurzije

Ekskurzija na Primorsko se mi je zdela zanimiva in poučna. Referati na avtobusu so bili odlični in zvedeli smo mnogo novih stvari. Vendar pa bi lahko obiskali in si bolj podrobno ogledali več naravnih in kulturnih znamenitosti. Bolj podrobno smo si lahko ogledali samo eno, to je bila Hrastoveljska cerkev, mimo drugih pa smo se le peljali. Lahko bi si ogledali tudi solinarski muzej, in mogoče še kaj drugega, saj če smo že bili tam bi lahko izkoristili to možnost. Ampak smo bili zelo omejeni s časom, zato verjamem, da za časa za dodatne ogleda ni bilo. Ekskurzija je bila vseeno dobra takšna kot je bila. Je tudi eden izmed redkih celodnevni "strokovnih izletov", ki jih organizira naša šola, zato smo lahko zadovoljni, da smo se je udeležili.